

УКРАЇНСЬКІ МОТИВИ НА БАЛЕТНІЙ СЦЕНІ ЯК ЗАСІБ МІЖКУЛЬТУРНОГО ДІАЛОГУ

Родіна Ю. Д.

*доктор філософії, доцент, доцент кафедри педагогіки і психології
Український державний університет науки і технологій
м. Дніпро, Україна*

Бадаква П. І.

*аспірант кафедри режисури та хореографії
Львівський національний університет імені Івана Франка
м. Львів, Україна*

Культура є полісистемним простором, який відтворює елементи не тільки живого життя людства, а й показує шлях еволюційного розвитку, який не стане тупиковою гілкою і вигадками наукового розуму, що безпідставно породжує не тільки дослідницькі підтверджені лінії, а й інсинуації власних розумінь, часто безпідставних з точки зору доказової науки. Подібно полісистемній теорії І.Івен-Зогара [1] у царині теорії літератури і перекладознавства, де цей термін застосовують для позначення місця конструкту твору в цільовій полісистемі, що має і центр і периферію, культурний простір еволюційного розвитку часто породжує не менше, а іноді і більш точні смислові блоки розуміння і передачі традиції через такі види мистецтва як класичний танець, що є вивіреною формою смислової передачі за відсутності словесно-логічних конструктів [2, с.100]. При цьому форма класичного танцю є не тільки часто більш образно і естетично виразною, вона є тою первинною нормою людського спілкування, яка і унеможлиблює маніпулятивну словесну спрямованість на викривлення інформації, що подається.

Вивчаючи людську думку як певну мапу розгалужених думок, Тоні Б'юзен у книзі «Мапа думок» пише: «Людська мова – це мова, якою розмовляють робочі ділянки мозку, і формується вона насамперед завдяки об'єднанню сил уяви та асоціацій, які визначають «місце розташування». (Розташування елементів є дуже важливим моментом, адже саме розміщення гілок на вашій мапі думок допомагає запам'ятовувати інформацію на них)» [5, с.34].

Він, та прихильники такого підходу, вважають словесну знакову мову вторинною і існуючою певною підпрограмою розвитку і звертають увагу на первинну форму мислення, сформовану завдяки уяві і асоціаціям, властиву людині від народження, що є дійсною «людською» мовою, передача інформації якою має менше заплутаних звинин, є легшою до сприйняття, породжує менше сумнівів і викривлень.

Очевидно, що такою формою є сценічна форма балету. Застосування таких форм є надважливим у сучасних умовах повномасштабної війни.

З моменту розв'язання Росією повномасштабної війни, її плином на протязі уже четвертого року, важливою задачею стало віднайти моделі не просто виживання у війні, а розвитку і піднесення української культури і не тільки у власній державі, що вже і так є необхідною і високою задачею саме під час виборювання свободи у жахливих жорстких умовах. Необхідним є створення поля обізнаності світової спільноти про боротьбу, дух і культуру нашого народу.

При цьому важливим постають віднайдення можливостей передавати вищезначене не тільки засобами слів, адже словесний діалог легко наповнюється маніпулятивними ідеологічними смислами. Загальновизнано ж наявність ідеологічної складової як форми ведення війни проти нашої держави, під час чого робиться спроба увести світову спільноту від розуміння істинних подій, що відбуваються у цій війні.

Ворог діє підтасовкою фактів, перекручуванням їх, вдалим маніпулятивним висвітленням у свою користь. Тому надважливим є вихід за межі ідеологічного словесного впливу і зосередження на інших формах ведення міжкультурного діалогу. Цьому відповідає невербальна форма комунікації і передачі сенсів, що ми бачимо у хореографії класичного танцю, у якому використовуються традиційні українські мотиви.

На прикладі діяльності хореографічних постановок Дніпровської опери ми бачимо репрезентацію української теми протягом 50-річної історії існування театру – це і перший балет «Лісова пісня» балетмейстерки Зої Кавац, який було поставлено у 1975 р. та відтворено у сучасності у редакції балетмейстера Андрія Литвинова у 2021 році.

Це балет на 2 дії «Ніч перед Різдвом», який було поставлено у 2006 році і йде й понині на сцені Дніпровського академічного театру опери та балету, це фольклорне дійство «Колиска життя» на музику видатного українського композитора Євгена Станковича, якого натеper немає у репертуарі театру.

Передача українських традицій засобами балету та ознайомлення з ними світової спільноти через знайомство з хореографічними постановками на балетній сцені ведучих театрів України під час гастролей та у веденні міжкультурного діалогу, дозволить віднайти такі моделі цього діалогу, які допоможуть розказати сучасну історію України, яка з 2022 року виборює право бути незалежною державою, зберегти національну ідентичність і для цього важливо привертати увагу світової спільноти не тільки до негативності подій, звертаючись за захистом і допомогою, а й найперше до унікальності української культури, своєрідності відтворення спільного для багатьох давніх культур, збагачених насамперед духовною спадковістю, що є ключовою нотою дійсного розвитку, а не петлею чергового лабіринту блукань людського, хоч би й наукового, розуму.

Це все і є можливостями засобами класичного балету сприяти міжкультурному діалогу, що здатен вирішити немало нагальних проблем.

Література:

1. Коломієць Л.В. Концептуально-методологічні засади сучасного українського поетичного перекладу (на матеріалі перекладів з англійської, ірландської та американської поезії): Монографія. К.: ВПЦ «Київський університет», 2004. 522 с.
2. Демченко Н. Взаємодія народного і характерного танцю та класичного балету у історичній перспективі (до створення напрямку «demi caractere»). *Актуальні питання гуманітарних наук*. Вип. 71, том 1, 2024. С. 97-105.
3. Історія Дніпропетровського академічного театру та балету. Офіційний сайт. Електронний ресурс. Режим доступу: URL: <https://www.opera-ballet.com.ua/about-us/> (дата звернення: 5.04.2024).
4. Плахотнюк О. Етносвітогляд фольклорного танцю в мистецькому просторі сучасності. *Актуальні питання гуманітарних наук : Міжвузівський зб. наук. праць молодих вчених Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка*. Дрогобич, 2021. Вип. 35. Т. 5. С. 4–8.
5. Тоні Б'юзен Мапа думок. Докладний посібник із вивчення і застосування найпотужнішого інструмента мислення у світі [Текст] : Тоні Б'юзен ; переклад з англ. Олени Замойської. Львів : Видавництво Старого Лева, 2021. 224 с.

DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-500-9-55>

СТРУКТУРНІ ОСОБЛИВОСТІ БРЕНДБУКІВ: ТРАДИЦІЙНІ ТА ІННОВАЦІЙНІ АСПЕКТИ

Романюк О. В.

*асистент кафедри архітектури та дизайну
Луцький національний технічний університет*

Рибчинчук А. А.

*студентка III курсу факультет архітектури будівництва та дизайну
Луцький національний технічний університет
м. Луцьк, Україна*

Сьогодні реклама стикається з великою конкуренцією та перенасиченістю інформаційного простору. Для таких компаній, як ІКЕА, важливо не просто рекламувати свої продукти, а робити це так,